

Aanbevelingen

Aanbevelingen 1/2025 over de wereldantidopingcode 2027 van het WADA

Aangenomen op 11 februari 2025

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Samenvatting

De Europese Commissie (directoraat-generaal Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur) heeft het EDPB bij brief van 2 oktober 2024¹ op grond van artikel 70, lid 1, punt e), van de AVG verzocht de huidige actualisering van de wereldantidopingcode (hierna “de code” genoemd) en de aanvullende bijbehorende internationale standaarden (hierna de “standaarden” genoemd) te onderzoeken om na te gaan of deze in overeenstemming zijn met de AVG. In 2023 is het Wereldantidopingagentschap (hierna “WADA” genoemd) begonnen met een herziening van de code en de bijbehorende standaarden, die uiterlijk in december 2025 moet worden afgerond en in januari 2027 in werking moet treden. De code heeft tot doel antidopingbeleid, -regels en -voorschriften op internationaal niveau te harmoniseren en wordt aangevuld met acht internationale normen met als doel de samenhang te bevorderen tussen antidopingprogramma’s die voornamelijk worden uitgevoerd via de nationale antidopingorganisaties (hierna de “(n)ado’s” genoemd). De acht internationale standaarden hebben betrekking op de volgende aspecten: gegevensbescherming; voorlichting; inlichtingen en onderzoeken; laboratoria; resultaatbeheer; testen; vrijstellingen voor therapeutisch gebruik; en naleving.

Het EDPB en zijn voorganger, de Groep gegevensbescherming artikel 29, hebben de activiteiten van het WADA in de loop der tijd aandachtig gevolgd bij de herziening van de eerdere versie van de code en de bijbehorende standaarden. De Groep gegevensbescherming artikel 29 heeft in 2008² en 2009³ twee adviezen uitgebracht over een aantal bepalingen van de code en de bijbehorende internationale standaarden. Vervolgens heeft de Groep gegevensbescherming artikel 29 het WADA in 2013 een brief⁴ gestuurd met een aantal opmerkingen en bedenkingen bij de actualisering van deze documenten. Tot slot heeft het EDPB in 2019 in een brief aan het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie⁵ opmerkingen gemaakt over het (destijds lopende) herzieningsproces van de code en de bijbehorende standaarden.

¹ Europese Commissie, Verzoek om onderzoek van het ontwerp tot herziening van de wereldantidopingcode en de desbetreffende standaarden met betrekking tot gegevensbescherming (ref. Ares (2024)7027092 — 3 oktober 2024).

² Groep gegevensbescherming artikel 29, Advies 3/2008 over het ontwerp voor een internationale standaard inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het kader van de wereldantidopingcode, aangenomen op 1 augustus 2008, WP 156.

³ Groep gegevensbescherming artikel 29, Advies 4/2009 over de Internationale Standaard van het Wereldantidopingagentschap (WADA) voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, aanverwante bepalingen van de WADA-code en andere privacyvraagstukken in de context van de bestrijding van doping in de sport door het WADA en (nationale) antidopingorganisaties, aangenomen op 6 april 2009, WP 162.

⁴ Brief van de voorzitter van de Groep gegevensbescherming artikel 29 aan het WADA van 5 maart 2013 en de bijlage daarbij (ref. Ares (2013)289160 — 5 maart 2013).

⁵ Brief van de voorzitter van het EDPB aan het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie van 9 oktober 2019 (ref: OUT2019-0035).

Het EDPB brengt in herinnering dat de regels van de code en de bijbehorende standaarden door de lidstaten in hun nationale rechtsorde zijn omgezet, overeenkomstig hun respectieve nationale structuur en organisatie van de sport. Als ondertekenaars van het Internationaal Verdrag tegen doping in de sport 2005 van de Unesco, en van de Overeenkomst ter bestrijding van doping van de Raad van Europa moeten de lidstaten zich immers houden aan de verbintenissen die voortvloeien uit de ratificatie van deze overeenkomsten.

Zoals verduidelijkt in de conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-115/22⁶, is de code weliswaar een privaatrechtelijk rechtsinstrument, maar wordt de werking ervan gewaarborgd door het Internationaal Verdrag tegen doping in de sport 2005 van de Unesco. Volgens artikel 4 daarvan vormen de bepalingen van de code geen integrerend onderdeel van het verdrag en hebben zij geen rechtstreekse werking in het nationale recht. Bij dezelfde bepaling hebben de lidstaten, die partij zijn bij het verdrag, zich er echter toe verplicht de beginselen van de code te eerbiedigen. Deze verplichting is op verschillende manieren omgezet in de rechtsstelsels van de lidstaten, aangezien de code, zoals aangegeven in een in opdracht van de Europese Commissie uitgevoerde studie uit 2017⁷, in sommige lidstaten juridisch bindend is, maar in andere niet.

Het EDPB herinnert er hoe dan ook aan dat de lidstaten, wanneer zij nationale antidopingmaatregelen vaststellen, waaronder wetgeving, regelgeving, beleid of administratieve praktijken, op basis van de beginselen van de code ervoor moeten zorgen dat die maatregelen in overeenstemming zijn met het EER-recht, met inbegrip van de AVG. Indien de bepalingen van de code en de bijbehorende internationale standaarden niet in overeenstemming zijn met de AVG, kunnen de lidstaten ze derhalve niet omzetten in nationale antidopingmaatregelen, zonder inbreuk te maken op hun verplichtingen uit hoofde van het EU/EER-recht en zonder dat dit negatieve gevolgen heeft voor het beschermingsniveau voor natuurlijke personen in de EER met betrekking tot hun persoonsgegevens⁸.

Bovendien worden antidopingprogramma's voornamelijk uitgevoerd door (n)ado's, die tot de ondertekenaars van de code behoren. (N)ado's moeten antidopingmaatregelen toepassen die de lidstaten vaststellen in overeenstemming met hun verbintenissen in het kader van het Internationaal Verdrag tegen doping in de sport en in antwoord op de verwachtingen van het WADA. Het EDPB benadrukt in dit verband dat bij de uitvoering van de nationale antidopingmaatregelen de (n)ado's als verwerkingsverantwoordelijken verantwoordelijk zijn

⁶ Zie ook de conclusie van advocaat-generaal Ćapeta van 14 september 2023 in zaak C-115/22, ECLI:EU:C:2023:676, punt 5.

⁷ *Anti-Doping & Data Protection. An evaluation of the anti-doping laws and practices in the EU Member States in light of the General Data Protection Regulation*, studie uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie door het Tilburg Institute for Law, Technology and Society van de Tilburg University en Spark Legal, Luxemburg, 2017.

⁸ Zie hiervoor: Arrest van het Hof van Justitie van 3 september 2008, gevoegde zaken C-402/05 P en C-415/05 P, Al Barakaat, ECLI:EU:C:2008:461, punten 281 tot en met 285.

voor de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming met de AVG en, als administratieve instanties⁹, indien nodig, die nationale antidopingregels niet mogen toepassen voor zover zij in strijd kunnen zijn met bepalingen van de AVG, die directe werking hebben¹⁰. Daarom moeten de lidstaten bij de uitvoering van nationale wetgeving, regelgeving, beleid of administratieve praktijken ter bestrijding van doping zorgvuldig beoordelen of de bepalingen van de code en de bijbehorende internationale standaarden inzake de verwerking van persoonsgegevens verenigbaar zijn met de AVG, om ook mogelijke inbreuken op het EER-recht door (n)ado's en blootstelling aan corrigerende maatregelen en sancties van de bevoegde gegevensbeschermingsautoriteiten te voorkomen.

Het EDPB deelt in zijn aanbevelingen een aantal punten van zorg met de Europese Commissie over de belangrijkste aspecten van de huidige herziening van de code en de bijbehorende standaarden die niet in overeenstemming zijn met de AVG, en daardoor negatieve gevolgen hebben voor de verplichting van de lidstaten om een consistent en hoog niveau van bescherming van de rechten en vrijheden van natuurlijke personen in de EER te waarborgen, met name wat betreft hun recht op privacy en de bescherming van persoonsgegevens. Het EDPB zal zich richten op de belangrijkste kwesties en de nieuwe concepten die het WADA heeft geïntroduceerd in de internationale standaard voor gegevensbescherming (hierna "ISDP" genoemd), zoals vermeld in het verzoek van de Europese Commissie, en zal naar zijn brief van 2019 verwijzen voor aspecten die verband houden met zijn eerdere bevindingen. Zelfs als niet alle relevante bepalingen van de andere standaarden ter aanvulling van de code worden vermeld, moet ervan uit worden gegaan dat in deze aanbevelingen naar die bepalingen wordt verwezen, aangezien de opmerkingen van het EDPB daarop nog steeds van toepassing kunnen zijn.

Het EDPB is ingenomen met de wijzigingen en de vooruitgang die is geboekt in de code en de bijbehorende internationale standaarden, en merkt op dat een aantal van de kwesties waarnaar in de brief van het EDPB van 9 oktober 2019 wordt verwezen met succes zijn opgelost, zoals de vaststelling van een striktere termijn voor de kennisgeving van lekken in de beveiliging en de verplichting om voorafgaand aan de verwerking een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uit te voeren vanwege het nieuw ingevoerde beginsel van privacy door ontwerp¹¹.

Het EDPB is ingenomen met de toevoeging van de internationale standaarden voor inlichtingen en onderzoeken (hierna de "ISII" genoemd), in het kader van de overkoepelende WADA-standaarden, aangezien de verwerking van persoonsgegevens voor onderzoeksdoeleinden een belangrijke activiteit van (n)ado's is.

⁹ Volgens de in voetnoot 8 genoemde studie van 2017 die in opdracht van de Europese Commissie is uitgevoerd, zijn de meeste (n)ado's overheidsinstanties, die gewoonlijk bij wet of door de overheid zijn opgericht.

¹⁰ Zie tot slot en mutatis mutandis het arrest van het Hof van Justitie van 7 mei 2024, NADA e.a., C-115/22, ECLI:EU:C:2024:384, punt 55.

¹¹ Zie de punten 5.1 en 10.4 van de ISDP.

Het EDPB merkt echter op dat bij de herziening van de code en de bijbehorende standaarden bepaalde belangrijke kwesties echter over het hoofd zijn gezien. Het EDPB heeft met name nog steeds twijfels over de naleving van de AVG met betrekking tot de rechtsgrondslag voor toestemming waarin de ISDP voorziet, aangezien overeenkomstig artikel 5, lid 1, punt a), artikel 6, lid 1, punt a), artikel 7 en artikel 9, lid 2, punt a), van de AVG toestemming vrijelijk moet worden gegeven en de weigering om toestemming te verlenen of de intrekking ervan kan worden beschouwd als een nadelig of negatief resultaat voor de betrokkene.

Daarnaast merkt het EDPB op dat de doeleinden van bepaalde verwerkingsactiviteiten vaag blijven. Het beginsel van doelbinding van artikel 5, lid 1, punt b), van de AVG vereist dat persoonsgegevens uitsluitend voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verwerkt. Bijgevolg zijn de overeenkomstige bewaartermijnen voor persoonsgegevens dus niet duidelijk gemotiveerd.

Het EDPB merkt op dat de rollen van het WADA en (n)ado's met betrekking tot gegevensverwerkingsactiviteiten, met name binnen de database van het databasesysteem voor administratie en beheer van antidopingmaatregelen (hierna "ADAMS" genoemd), onduidelijk blijven. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de wijze waarop verantwoordelijkheden op het gebied van gegevensbescherming worden toegewezen en beheerd, maar ook voor de transparantie, de verantwoordingsplicht en het vermogen van betrokkenen om hun rechten daadwerkelijk uit te oefenen.

Daarnaast moet duidelijk worden gemaakt dat de code juridisch bindend is voor de instanties die de code hebben ondertekend. Bovendien moeten voor het hergebruik van monsters en persoonsgegevens, met inbegrip van gezondheidsgegevens, passende waarborgen gelden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen. Daarnaast moeten de doeleinden van de analyse van biologische monsters nauwkeuriger worden vastgesteld.

De waarborgen voor alle gegevensverwerking in het kader van de code moeten gelijkwaardig zijn aan de norm die vereist is door het recht op gegevensbescherming zoals verankerd in artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en in de AVG. Hoewel het EDPB begrijpt dat de code betrekking heeft op internationale gegevensstromen, mogen nationale toepasselijke bepalingen die een lager niveau van gegevensbescherming bieden de waarborgen waarin de code en de standaarden voorzien, niet ondermijnen.

Het EDPB verzoekt de Europese Commissie het WADA aan te moedigen de feedback van het EDPB op te nemen om van zijn code een mondiale standaard voor gegevensverwerking te maken, met inachtneming van het hoogste niveau van bescherming van de grondrechten en fundamentele vrijheden van alle betrokken personen.

Inhoudsopgave

1. Toepassingsgebied en juridisch bindend karakter van de code	7
2. De taken en verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker verduidelijken.....	9
3. Passende rechtsgrondslagen vaststellen	10
4. Ervoor zorgen dat gegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verwerkt	11
5. Aanvullende waarborgen eisen bij het delen van persoonsgegevens met derden.....	14
6. Openbaarmaking van dopingovertredingen.....	16
7. Specifieke bewaartermijnen vaststellen, beperkt tot wat nodig is om elk doel te bereiken	17
8. Verdere richtsnoeren geven om de toepassing van het beginsel van gegevensbescherming door ontwerp door organisaties te verbeteren	19
10. De rol verduidelijken van de persoon die is aangewezen als verantwoordelijke voor de naleving van alle toepasselijke wetgeving inzake privacy en gegevensbescherming.....	21
11. De doeltreffendheid van de rechten van betrokkenen waarborgen	22

Het Europees Comité voor gegevensbescherming

Gezien artikel 70, lid 1, punt e), van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna “AVG” genoemd),

Gezien de EER-Overeenkomst en met name bijlage XI en Protocol 37, zoals gewijzigd bij Besluit nr. 154/2018 van het Gemengd Comité van de EER van 6 juli 2018¹²,

Gezien de artikelen 12 en 22 van zijn reglement van orde,

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

1. Toepassingsgebied en juridisch bindend karakter van de code

1. Het EDPB is van mening dat de in zijn brief van 2019 geuite bezorgdheid over het toepassingsgebied van de code, met name de discretionaire bevoegdheid voor (n)ado's om de toepasselijkheid van antidopingregels uit te breiden naar recreatieve sporters, waarmee zij binnen het toepassingsgebied van de code worden gebracht, nog steeds gelden¹³. In dit verband herhaalt het EDPB dat, in het licht van de beginselen van evenredigheid, noodzakelijkheid en minimale gegevensverwerking, de uitbreiding van het toepassingsgebied van de code en de bijbehorende internationale standaarden naar sporters op recreatief niveau (d.w.z. sporters die recreatieve sportactiviteiten beoefenen, maar niet aan officiële wedstrijden meedoen) een onevenredige inbreuk zou vormen op het recht op privacy en op de bescherming van persoonsgegevens van de betrokken personen.
2. Bovendien wordt in de ISDP volgens de punten 1.0 en 4.0 slechts “een minimale gemeenschappelijke reeks regels” vastgesteld, waaraan (n)ado's en andere relevante belanghebbenden zich moeten houden bij de verwerking van persoonsgegevens overeenkomstig de code. In dit verband wordt in punt 4.1 van de ISDP verduidelijkt dat alle (n)ado's aan deze internationale standaard moeten voldoen, zelfs wanneer de vereisten ervan verder gaan dan die welke voortvloeien uit hun toepasselijke wetgeving op het gebied van gegevensbescherming en/of privacy. In punt 4.2 van de ISDP is verder bepaald dat wanneer (n)ado's onderworpen zijn aan gegevensbeschermings- en privacywetgeving of andere wetten inzake de verwerking van persoonsgegevens die vereisten opleggen die verder gaan dan die welke voortvloeien uit de ISDP, zij ervoor moeten zorgen dat hun gegevensverwerking in overeenstemming is met die

¹² Verwijzingen naar “lidstaten” in dit document moeten worden gelezen als verwijzingen naar “lidstaten van de EER”.

¹³ Zie de bijlage bij de brief van de voorzitter van het EDPB aan het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie van 9 oktober 2019 (ref: OUT2019-0035), blz. 3.

gegevensbeschermings- en privacywetgeving of met de toepasselijke wetgeving. Het EDPB is ingenomen met deze bepalingen, aangezien zij lijken te impliceren dat wanneer er geen gegevensbeschermings- en/of privacywetgeving bestaat of dergelijke wetgeving een relatief lager niveau van bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokken personen met betrekking tot hun persoonsgegevens biedt, deze waarborgen voorrang krijgen en de toepassing van gegevensbeschermings- en privacywetgeving of andere wetten die de verwerking regelen en die een hoger niveau van bescherming van persoonsgegevens bieden, zoals de AVG, niet ondermijnen.

3. Het EDPB benadrukt echter dat het niet altijd gemakkelijk lijkt om te bepalen of de vereisten van de ISDP al dan niet verder gaan dan die van het toepasselijke nationale recht. Zoals vermeld in zijn eerdere correspondentie is het EDPB sterk voorstander van het bevorderen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens in het kader van antidopingactiviteiten, zoals weergegeven in de standaard. Niettemin vraagt het EDPB zich af of de punten 4.1 en 4.2 van de ISDP vanuit strikt juridisch oogpunt kunnen worden toegepast, met name wanneer de uitvoering van de bepalingen van de ISDP ertoe zou leiden dat (n)ado's hun uit de toepasselijke wetgeving voortvloeiende verplichtingen schenden. In dezelfde geest plaatst het EDPB vraagtekens bij de doeltreffendheid van punt 4.2, waarbij de toepassing van de hogere waarborgen waarin de gegevensbeschermings- en privacywetgeving of andere wetgeving inzake de verwerking van persoonsgegevens voorziet, (n)ado's zou blootstellen aan de gevolgen die in punt 24.1.12 van de code zijn vastgesteld voor niet-naleving van de code en/of de bijbehorende internationale standaarden. Bovendien kan de mogelijkheid voor de lidstaten of (n)ado's om de toepasselijke regelgeving te kiezen, leiden tot ongelijke behandelingen tussen sporters en andere betrokkenen.
4. Bovendien merkt het EDPB op dat de code en de ISDP helaas verschillende uitzonderingen op de waarborgen ter bescherming van het recht op privacy en gegevensbescherming bevatten die het in de praktijk mogelijk maken om lagere normen voor privacy en gegevensbescherming toe te passen. Bijvoorbeeld, met betrekking tot bewaartermijnen, de punten 11.4 en 11.5 van de ISDP en bijlage A daarbij, alsook met betrekking tot het beginsel van doelbinding, punt 6.2 van de ISDP. Het EDPB beveelt aan om eventuele afwijkingen van de waarborgen waarin de ISDP voorziet, te beperken voor zover dat nodig is voor specifieke en belangrijke doelstellingen van algemeen belang, en om het toepassingsgebied van de uitzonderingen strikter af te bakenen. Zo kunnen (n)ado's zich alleen op de uitzondering beroepen wanneer deze in verhouding staat tot het nagestreefde doel, wat betreft de wezenlijke inhoud van het recht op privacy en gegevensbescherming, en kunnen zij passende en specifieke maatregelen nemen om de grondrechten en de belangen van de betrokken personen te beschermen.

2. De taken en verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker verduidelijken

5. In dezelfde geest als wat het EDPB in zijn brief van 2019¹⁴ heeft opgemerkt, en in het licht van het Tweede advies 4/2009 van de Groep gegevensbescherming artikel 29¹⁵, wordt in de meest recente versie van de code en de standaarden nog steeds niet verwezen naar de rol van de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker voor specifieke verwerkingsactiviteiten. Deze kwestie is cruciaal omdat zij van invloed is op de wijze waarop verantwoordelijkheden op het gebied van gegevensbescherming worden toegewezen en beheerd, wat met name relevant is voor niet-EER-entiteiten die optreden als verwerkingsverantwoordelijken binnen de EER of die gegevens verzamelen van personen die zich in de EER bevinden¹⁶.
6. Het EDPB begrijpt dat de registers van gegevensverwerking voor antidopingactiviteiten binnen het toepassingsgebied van de code die (n)ado's overeenkomstig punt 5.2 van de ISDP moeten bijhouden, kunnen worden beschouwd als een vereenvoudigde versie van de registers van de verwerkingsactiviteiten die vereist zijn op grond van artikel 30 van de AVG. In tegenstelling tot artikel 30, lid 1, punt b), van de AVG, op grond waarvan de doeleinden moeten worden gedocumenteerd, vereist de ISDP echter alleen dat het "algemene" doel van de verwerking wordt gedocumenteerd, die dan mogelijk niet voldoende is gedefinieerd. **Het EDPB beveelt derhalve aan punt 5.2 van de ISDP dienovereenkomstig te wijzigen.**
7. In de opmerking over punt 5.2, a), wordt in de ISDP bepaald dat (n)ado's verplicht zijn een register bij te houden van hun verwerkingsactiviteiten. Voorts moet het WADA met betrekking tot de door het WADA beheerde ADAMS-database documentatie over gegevensverwerking in de ADAMS-database bijhouden en toegankelijk maken. De specifieke rollen van (n)ado's en het WADA (d.w.z. verwerkingsverantwoordelijke, gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, verwerker) met betrekking tot de database en voor elke verwerkingsactiviteit daarin zijn echter niet duidelijk omschreven.
8. **In het licht van het bovenstaande beveelt het EDPB aan dat de ISDP organisaties die onder het toepassingsgebied van de code vallen, verplicht om voor elke verwerkingsactiviteit hun rol vast te stellen die overeenkomt met die van de AVG, vooral met betrekking tot de ADAMS-database, waarbij zij aangeven of zij verwerkingsverantwoordelijke, verwerker of gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke zijn.**

¹⁴ Brief van de voorzitter van het EDPB aan het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie van 9 oktober 2019 (ref: OUT2019-0035).

¹⁵ Advies 4/2009 over de Internationale Standaard van het Wereldantidopingagentschap (WADA) voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, aanverwante bepalingen van de WADA-code en andere privacyvraagstukken in de context van de bestrijding van doping in de sport door het WADA en (nationale) antidopingorganisaties, aangenomen op 6 april 2009, WP 162.

¹⁶ Overeenkomstig artikel 3 van de AVG (territoriaal toepassingsgebied) is de verordening van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens van betrokkenen die zich in de Unie bevinden door een niet in de Unie gevestigde verwerkingsverantwoordelijke of verwerker, wanneer de verwerkingsactiviteiten verband houden met het monitoren van hun gedrag, voor zover hun gedrag in de Unie plaatsvindt.

9. Bovendien omvatten de door (n)ado's uit hoofde van punt 5.2 van de ISDP bij te houden registers momenteel niet alle gegevensstromen, zoals mogelijke internationale doorgiften. Om te voldoen aan artikel 30, lid 1, punten a), e) en f), van de AVG, moeten de registers de overeenkomstige bewaartermijnen, de verwerkingsverantwoordelijke voor elke verwerkingsactiviteit en informatie over mogelijke internationale doorgiften bevatten. **Het EDPB beveelt aan de registers uit hoofde van punt 5.2 van de ISDP dienovereenkomstig te wijzigen en ervoor te zorgen dat de registers alle gegevensverwerkingsactiviteiten omvatten, waaronder de activiteiten waarin andere WADA-standaarden kunnen voorzien.**

3. Passende rechtsgrondslagen vaststellen

10. Voorts vraagt het EDPB zich af of sommige van de rechtsgronden voor verwerkingsactiviteiten waarin punt 7.0 van de ISDP voorziet als geldig kunnen worden beschouwd.
11. Ten eerste benadrukt het EDPB dat toestemming zoals beschreven in punt 7.2 van de ISDP niet kan worden beschouwd als "vrijelijk verleend" in de zin van artikel 6, lid 1, punt a), artikel 7 en artikel 9, lid 2, punt a), van de AVG, en vraagt het zich dan ook af of toestemming door (n)ado's als geldige rechtsgrondslag kan worden gebruikt voor de verwerking van persoonsgegevens. Toestemming kan alleen een passende rechtsgrondslag zijn als de betrokkene een echte keuze krijgt met betrekking tot het aanvaarden of afwijzen van de aangeboden voorwaarden, zonder nadelige gevolgen. Het EDPB merkt op dat op grond van punt 7.2, a), van de ISDP negatieve gevolgen voor personen kunnen voortvloeien uit hun weigering om toestemming te verlenen voor de verwerking van hun persoonsgegevens, hetgeen niet in overeenstemming is met de vereisten voor toestemming in de AVG. Voorts merkt het EDPB op dat de toestemming niet geldig wordt door personen eenvoudigweg in kennis te stellen van dergelijke negatieve gevolgen, zoals voorgesteld in punt 7.2, a), van de ISDP.
12. In dit verband benadrukt het EDPB dat toestemming moet voldoen aan andere vereisten dan die welke in de ISDP zijn vermeld, onder meer door ervoor te zorgen dat betrokkenen hun toestemming net zo gemakkelijk kunnen intrekken als zij die kunnen verlenen. **Derhalve beveelt het EDPB aan dat de code en de ISDP het gebruik van toestemming als rechtsgrondslag uitsluiten, tenzij deze voldoet aan de vereisten van artikel 7 van de AVG.**
13. Ten tweede plaatst het EDPB vraagtekens bij de noodzaak om vitale belangen als geldige rechtsgrondslag te gebruiken, zoals uiteengezet in punt 7.1 van de ISDP. Het begrip "vitaal belang" wordt in het kader van de AVG zeer restrictief uitgelegd en heeft daarin een zeer beperkt toepassingsgebied. Het kan alleen worden gebruikt in beperkte en specifieke gevallen, zoals de bescherming van iemands leven in noodsituaties. Het EDPB is er derhalve niet van overtuigd dat de doelstellingen die in de code worden nagestreefd onder deze rechtsgrondslag zouden vallen. Het kan gebeuren dat persoonsgegevens in zeer specifieke omstandigheden voor het vitale belang worden verwerkt. Dit stemt echter niet overeen met of sluit niet aan bij de lezing door het EDPB van punt 7.1 van de ISDP, dat een veel breder toepassingsgebied heeft en bijvoorbeeld van toepassing is op

gegevensverwerking zoals voorzien in de internationale standaard voor resultaatbeheer (hierna “ISRM” genoemd), waar medische bevindingen moeten worden bekendgemaakt aan de (n)ado en de sporter.

14. Derhalve beveelt het EDPB aan punt 7.1 van de ISDP in zijn geheel te herzien, en in het algemeen na te gaan of het invoeren van “vitaal belang” kan worden gebruikt en als een geldige rechtsgrondslag in de hele code kan worden beschouwd. Een andere oplossing is het gebruik van vitaal belang als rechtsgrondslag te beperken, zoals voorgeschreven in overweging 46 van de AVG (d.w.z. alleen wanneer de verwerking niet duidelijk op een andere rechtsgrondslag kan worden gebaseerd).
15. In het licht van het bovenstaande is het EDPB van mening dat wanneer de rechtsgronden voor toestemming en vitaal belang niet voldoen aan de vereisten van de AVG, (n)ado’s zich op alternatieve rechtsgronden moeten baseren, zoals die welke in punt 7.1, a), van de ISDP worden genoemd.

4. Ervoor zorgen dat gegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verwerkt

16. Het EDPB is van mening dat de vastgestelde lijst van antidopingactiviteiten in de punten 3.1, 4.1 en 6.1 van de ISDP betrekking heeft op een breed scala aan activiteiten, van tests tot voorlichting, als doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens.
17. Punt 6.1 van de ISDP is in zijn geheel gewijzigd, waarbij de verwerking van persoonsgegevens tot één doel (d.w.z. de bestrijding van doping) wordt beperkt en er wordt gesteld dat persoonsgegevens alleen mogen worden verwerkt wanneer zij relevant en evenredig aan het doel zijn. De opmerking over dit punt luidt dat (n)ado’s de code en de bijbehorende standaarden moeten onderzoeken om te bepalen welke persoonsgegevens zijn vereist. Daaraan wordt toegevoegd dat de persoonsgegevens die door (n)ado’s moeten worden verzameld, in veel gevallen in de ISDP zullen worden vastgesteld.
18. Om de gegevensbeschermingsmaatregelen in de ISDP te versterken, beveelt het EDPB aan uitdrukkelijk enkele aanvullende beginselen op te nemen: de (n)ado moet ten eerste persoonsgegevens verwerken voor een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doel, en ten tweede ervoor zorgen dat de te verwerken persoonsgegevens toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt blijven tot wat noodzakelijk is voor het doel. **Het EDPB beveelt een oplossing voor het bovenstaande aan door (n)ado’s te verplichten technische en organisatorische maatregelen te nemen om minimale gegevensverwerking te waarborgen.**
19. Hoewel het EDPB de formulering van het bovengenoemde beginsel van doelbinding op prijs stelt, wordt opgemerkt dat in punt 6.2 van de ISDP het toepassingsgebied van de verwerkingsactiviteiten lijkt te worden uitgebreid naar verwerkingsactiviteiten die verder gaan dan die welke in de code zijn beschreven, tot “om doeltreffend deel te nemen aan de bestrijding van doping”, hetgeen problematisch kan zijn bij de handhaving van de gegevensbeschermingsnormen die in de code worden nagestreefd. **Het EDPB beveelt aan**

punt 6.2 van de ISDP te herzien om de voorwaarden voor verwerking buiten de in de code beschreven omstandigheden te beperken tot wat noodzakelijk is om een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doel te bereiken. Daarnaast beveelt het EDPB aan om in punt 6.2 van de ISDP te vereisen dat risicobeoordelingen op het gebied van gegevensbescherming worden uitgevoerd, en dat risicobeperkende maatregelen worden genomen als strikte vereisten waaraan voorafgaand aan de verwerking moet worden voldaan (d.w.z. “moeten” in plaats van “kunnen”).

20. Overeenkomstig punt 6.3 van de code kunnen biologische monsters, analytische gegevens en informatie uit dopingcontroles verder worden gebruikt voor onderzoek ten behoeve van dopingbestrijding, alsook voor kwaliteitsborging, kwaliteitsverbetering, verbetering en ontwikkeling van methoden of voor de vaststelling van referentiepopulaties. Hoewel voor het verdere gebruik van monsters voor onderzoek ten behoeve van dopingbestrijding de toestemming van de sporter is vereist, is dit niet voorgeschreven voor het verdere gebruik van analytische gegevens van monsters en informatie uit dopingcontroles voor kwaliteitsborging en andere daarmee verband houdende doeleinden. Volgens de definitie in de code¹⁷ lijkt onderzoek ten behoeve van dopingbestrijding verschillende soorten onderzoek te omvatten, waaronder “wetenschappelijk onderzoek”. In dit verband herinnert het EDPB eraan dat alleen verdere verwerking voor “wetenschappelijk onderzoek”¹⁸ geacht wordt verenigbaar te zijn met het oorspronkelijke doel van gegevensverzameling en dat, indien dat het geval is — onder bepaalde voorwaarden en op voorwaarde dat er passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen zijn, zoals vereist door artikel 89, lid 1, van de AVG — (n)ado’s zich kunnen beroepen op de rechtsgrondslag van de oorspronkelijke verwerking¹⁹.
21. Daarom benadrukt het EDPB dat analytische gegevens of andere persoonsgegevens alleen verder kunnen worden verwerkt voor (niet-wetenschappelijk) onderzoek ten behoeve van dopingbestrijding, kwaliteitsborging of andere daarmee verband houdende verenigbare²⁰ doeleinden indien die verdere verwerking is gebaseerd op een geldige rechtsgrondslag overeenkomstig de AVG²¹. Aangezien de verwerking van gezondheidsgegevens in dit verband veel voorkomt, moeten (n)ado’s bovendien nog steeds beoordelen welke uitzondering op het verbod op de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens overeenkomstig artikel 9, lid 2, van de AVG van toepassing kan zijn.
22. Hoewel volgens punt 6.3 van de code monsters, analytische gegevens en informatie uit dopingcontroles verder kunnen worden gebruikt voor onderzoek ten behoeve van

¹⁷ Zie de punten 19.1 en 19.2 van de code.

¹⁸ Met betrekking tot het begrip wetenschappelijk onderzoek verstond het EDPB “onder “wetenschappelijk onderzoek” [...] een onderzoeksproject dat opgezet wordt volgens de relevante methodologische en ethische normen van de sector, en conform goede praktijken”. Zie de Richtsnoeren 05/2020 van het EDPB inzake toestemming overeenkomstig Verordening 2016/679, aangenomen op 4 mei 2020, punt 153.

¹⁹ Zie Advies 3/2019 van het EDPB over de vragen en antwoorden over de wisselwerking tussen de verordening betreffende klinische proeven (VKP) en de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), aangenomen op 23 januari 2019, punt 31.

²⁰ Op grond van artikel 6, lid 4, van de AVG.

²¹ Overweging 50 van de AVG.

dopingbestrijding en voor kwaliteitsborging en andere daarmee verband houdende doeleinden, wordt in punt 6.2 van de code een breed scala aan andere doeleinden opgesomd waarvoor monsters, analytische gegevens en informatie uit dopingcontroles “moeten worden geanalyseerd”, waarvan sommige niet goed zijn gedefinieerd. Het EDPB beveelt aan deze doeleinden nauwkeuriger te identificeren, met name die met betrekking tot “DNA of genomische profilering” en die welke zijn opgenomen in de uitdrukking “elk ander legitiem doeleinde inzake dopingbestrijding”. Bovendien benadrukt het EDPB dat de genetische gegevens in biologische monsters bijzonder gevoelig zijn, niet alleen gezien het inherente identificatierisico van de sporters die het monster hebben verstrekt, zelfs als hun identiteit wordt verwijderd, en de unieke aard van bepaalde genetische profielen²², maar ook omdat zij informatie, waaronder gezondheidsgegevens, over hun biologische verwanten bevatten.

23. Bovendien wordt in punt 6.3 van de code bepaald dat monsters en daarmee verband houdende analytische gegevens of informatie uit dopingcontroles die verder moeten worden gebruikt, eerst op zodanige wijze moeten worden verwerkt dat wordt voorkomen dat gegevens tot een bepaalde sporter kunnen worden getraceerd. Dit houdt echter niet in dat monsters en andere persoonsgegevens die voor onderzoek of kwaliteitsborging worden gebruikt, daadwerkelijk gepseudonimiseerd moeten worden of anoniem moeten worden gemaakt, zoals wordt aangenomen in het door het WADA ter beschikking gestelde document waarin de belangrijkste wijzigingen van de code worden samengevat²³. Integendeel, het is volgens de internationale standaard voor laboratoria (hierna “ISL” genoemd) alleen verplicht om directe identificatiegegevens uit monsters en analytische gegevens te verwijderen of onomkeerbaar te wijzigen voordat zij verder worden gebruikt voor die doeleinden. Bovendien is het niet duidelijk of hetzelfde geldt voor informatie uit antidopingcontroles, aangezien deze helemaal niet in de ISL worden genoemd²⁴. **Het EDPB beveelt aan punt 6.3 van de code te herzien om ervoor te zorgen dat voor het hergebruik van monsters, analytische gegevens of andere persoonsgegevens (met inbegrip van gezondheidsgegevens of andere categorieën gegevens in verband met antidopingcontroles) voor onderzoeksdoeleinden (of andere vergelijkbare doeleinden) passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen worden ingevoerd om er met name voor te zorgen dat het beginsel van minimale gegevensverwerking wordt geëerbiedigd. Daarnaast moedigt het EDPB aan te verduidelijken dat die maatregelen pseudonimisering of anonimisering moeten omvatten, mits die doeleinden op die manier kunnen worden verwezenlijkt**²⁵.
24. Voorts is het EDPB ingenomen met de invoering in de code van de punten 19.4 en 19.6, waarin respectievelijk de naleving van ethische normen en praktijken wordt

²² Zoals benadrukt door de Groep gegevensbescherming artikel 29 in Advies 05/2014 over anonimiseringstechnieken, aangenomen op 10 april 2014, WP216: “Uit de literatuur is bekend dat zelfs wanneer DNA-materiaal “anoniem” wordt gedoneerd, de identiteit van bepaalde personen toch kan worden achterhaald door publiekelijk beschikbare genetische informatiebronnen (bijvoorbeeld geslachts- en overlijdensregisters, resultaten van zoekopdrachten met zoekmachines) te combineren met de metagegevens over DNA-donoren (tijdstip van donatie, leeftijd, woonplaats).”

²³ Ibid.

²⁴ Zie artikel 5.3.8.2 van de ISL.

²⁵ Zie artikel 6, lid 4, punt e), en artikel 89 van de AVG.

voorgeschreven en wordt voorkomen dat persoonsgegevens verder worden gebruikt tegen de persoon die het monster heeft verstrekt.

25. In punt 4.3.2 van de internationale standaard voor inlichtingen en onderzoeken (hierna de “ISII” genoemd) wordt vermeld dat (n)ado’s ruwe informatie en/of inlichtingen op het gebied van dopingbestrijding moeten gebruiken om hun antidopingactiviteiten te onderbouwen en te sturen. Het EDPB is van mening dat de definities van ruwe informatie en inlichtingen op het gebied van dopingbestrijding te ruim zijn gedefinieerd. Rekening houdend met de zeer gevoelige aard van onderzoek en inspecties naar het gebruik van dopinggebruik, is het EDPB van mening dat elke verwerking van persoonsgegevens voor de doeleinden die onder de ISII vallen waarschijnlijk grote risico’s voor de betrokken personen met zich meebrengt. **Daarom beveelt het EDPB aan de ISII te wijzigen om het toepassingsgebied van en de informatie die kan worden gebruikt bij verwerkingsactiviteiten voor onderzoeks- en inlichtingendoeleinden duidelijk te beperken.**

26. Naast het hierboven genoemde beveelt het EDPB aan dat de doeleinden van gegevensverwerking van het onderzoek duidelijk worden gespecificeerd. Punt 5.2 van de ISII laat voldoende ruimte voor andere, niet-gespecificeerde doeleinden om persoonsgegevens te verwerken door gebruik te maken van bewoordingen als “met inbegrip van, maar niet beperkt tot”. Verdere verwerking van persoonsgegevens voor andere doeleinden mag alleen worden toegestaan onder de voorwaarden voor het vaststellen van de verenigbaarheid van doeleinden zoals bepaald in artikel 6, lid 4, van de AVG en in overeenstemming met een geldige rechtsgrondslag²⁶. **Het EDPB beveelt dan ook aan de ISII te wijzigen en in overeenstemming te brengen met punt 6.2 van de ISDP. Een soortgelijke opmerking gaat ook op voor punt 5.3.5 van de ISII, waarin de aanmoediging aan (n)ado’s om “gebruik te maken van alle beschikbare onderzoeksmiddelen en -bevoegdheden” betrekking heeft op persoonsgegevens. Volgens het EDPB mag dit alleen gelden voor zover de verwerking noodzakelijk is en alleen voor de in de ISII nagestreefde doeleinden.**

5. Aanvullende waarborgen eisen bij het delen van persoonsgegevens met derden

27. In de punten 9.1 en 9.2 van de ISDP worden bepaalde vereisten opgelegd voor het delen van persoonsgegevens door (n)ado’s met andere “personen”, die volgens de standaard worden gedefinieerd als natuurlijke personen, organisaties of andere entiteiten. Het EDPB acht deze definitie te ruim en beveelt aan deze nader te specificeren. **Het EDPB beveelt ook aan in deze punten te specificeren onder welke omstandigheden, voor welke specifieke doeleinden, en onder welke voorwaarden het delen van persoonsgegevens met andere “personen” is toegestaan.**

28. **Om het niveau van bescherming van persoonsgegevens te verbeteren, beveelt het EDPB bovendien aan dat op grond van de ISDP aanvullende maatregelen met betrekking tot het delen van dergelijke gegevens zijn vereist om ervoor te zorgen dat:**

²⁶ Overweging 50 van de AVG.

- ontvangers de persoonsgegevens niet buiten beperkte welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde antidopingdoeleinden verwerken die het delen rechtvaardigen en die in de code moeten worden vastgesteld. In dit verband beveelt het EDPB aan de term “dwingende juridische procedure”, waarnaar in punt 9.1.c van de ISDP wordt verwezen, te verduidelijken als een mogelijke omstandigheid die dat delen toestaat;
- (n)ado's alleen de persoonsgegevens delen die toereikend en relevant zijn en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor die gegevens moeten worden gedeeld;
- de persoonsgegevens door de ontvangers niet langer worden bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor zij worden gedeeld en gewist, of worden geanonimiseerd (op zodanige wijze dat de betrokkene niet of niet meer identificeerbaar is) wanneer dergelijke gegevens niet langer noodzakelijk zijn;
- de ontvangers met wie persoonsgegevens worden gedeeld, passende beveiligingsmaatregelen hebben genomen waarmee de integriteit en vertrouwelijkheid van de ontvangen persoonsgegevens worden gewaarborgd.

29. Punt 9.3 van de ISDP bevat voorschriften om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens alleen op verantwoordelijke wijze worden gedeeld met derde-vertegenwoordigers, waaronder de uitvoering van technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen. Het EDPB beveelt aan om in dit punt een extra vereiste op te nemen waarin wordt bepaald dat wanneer en indien gegevensverwerkingsactiviteiten worden uitgevoerd door derde-vertegenwoordigers die namens (n)ado's als gegevensverwerkers optreden, deze moeten zijn gebaseerd op een overeenkomst of rechtshandeling overeenkomstig artikel 28 van de AVG. Volgens de voorwaarden van deze overeenkomst of rechtshandeling moeten derde-vertegenwoordigers handelen volgens gedocumenteerde instructies²⁷ van en bijstand verlenen aan (n)ado's, zodat zij de naleving van de ISDP en de AVG kunnen waarborgen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot het waarborgen van de beveiliging van persoonsgegevens, het beantwoorden van verzoeken om uitoefening van de rechten van betrokkenen en verplichtingen met betrekking tot inbreuken in verband met persoonsgegevens.

30. Wanneer deze verwerkingsactiviteiten, uitgevoerd door derde-verantwoordelijken, de internationale doorgifte van persoonsgegevens met zich meebrengen, moeten waarborgen worden ingevoerd die gelijkwaardig zijn aan die waarin hoofdstuk V van de AVG voorziet²⁸.

31. Met betrekking tot de doorgiften van in de EER gevestigde (n)ado's aan de ADAMS-database, heeft de Europese Commissie in januari 2024 de adequaatheidsstatus van

²⁷ De verwijzing naar “contractuele controles die in voorkomend geval kunnen omvatten” in de opmerkingen bij punt 9.3.b van de ISDP is niet in overeenstemming met de AVG.

²⁸ Zie in dit verband bijvoorbeeld de standaardcontractbepalingen in het kader van de AVG die door de Europese Commissie zijn uitgevaardigd voor doorgiften van gegevens door verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers in de EU/EER aan verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers die buiten de EU/EER zijn gevestigd (Uitvoeringsbesluit (EU) 2021/914 van de Commissie van 4 juni 2021 betreffende standaardcontractbepalingen voor de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad).

Canada in het kader van de AVG verlengd en bevestigd dat het door de PIPEDA gewaarborgde beschermingsniveau toereikend is. Het EDPB is derhalve van mening dat doorgiften die op deze basis plaatsvinden nog steeds geldig zijn. Indien doorgiften echter rechtstreeks tussen (n)ado's zouden plaatsvinden en niet onder het adequaatheidsbesluit van Canada vallen, moeten die categorieën doorgiften in de code worden beschreven en moet de uitvoerende (n)ado ervoor zorgen dat hoofdstuk V van de AVG en de toepasselijke EDPB-richtsnoeren worden nageleefd²⁹.

32. Wat betreft het delen van inlichtingen op het gebied van dopingbestrijding overeenkomstig punt 4.2 van de ISII, moet een dergelijke verplichting om persoonsgegevens te delen zijn gebaseerd op een passende rechtsgrondslag overeenkomstig artikel 6 van de AVG. Wanneer een dergelijke activiteit betrekking heeft op een internationale doorgifte van persoonsgegevens, beveelt het EDPB aan ervoor te zorgen dat de in hoofdstuk V van de AVG vastgestelde regels van de AVG worden nageleefd, om te garanderen dat het door de AVG gewaarborgde niveau van de bescherming van natuurlijke personen niet wordt ondermijnd³⁰. **Gezien het toepassingsgebied van de standaarden en het internationale element dat een rol speelt bij de activiteiten van georganiseerde sport, beveelt het EDPB ten eerste aan om in de ISII specifieke en duidelijk omschreven regels inzake onderzoek en inspectie op te nemen, onder meer voor het delen en internationaal doorgeven van persoonsgegevens.**

6. Openbaarmaking van dopingovertredingen

33. Met betrekking tot de verplichte openbaarmaking van dopingovertredingen is het EDPB in de eerste plaats ingenomen met de voorgestelde wijzigingen van punt 14.3.2 van de code, waarin wordt verduidelijkt dat de verplichte openbaarmaking alleen betrekking heeft op definitieve besluiten (met betrekking tot dopingovertredingen door professionele sporters of andere personen die de overtreding begaan)³¹. Wat betreft de uitzonderingen op het algemene beginsel als bedoeld in punt 14.3.4 van de code, op grond waarvan de toestemming van de sporter of andere betrokken persoon is vereist om, na een hoorzitting of beroep, vaststellingen te publiceren waaruit blijkt dat hij of zij geen dopingovertreding heeft begaan, geen schuld draagt of niet nalatig is geweest, herhaalt het EDPB dat toestemming voor de verwerking van persoonsgegevens moet voldoen aan de vereisten van de AVG, met name dat deze toestemming vrijelijk wordt gegeven.
34. Met betrekking tot de nieuw ingevoerde bepaling, die inhoudt dat (n)ado's zonder toestemming van de sporter of de andere persoon kunnen handelen indien zijn of haar identiteit reeds openbaar is of er reeds straffen zijn opgelegd, vraagt het EDPB zich

²⁹ Aanbevelingen 01/2020 van het EDBP inzake maatregelen ter aanvulling op doorgifte-instrumenten teneinde naleving van het beschermingsniveau van persoonsgegevens in de Unie te waarborgen, aangenomen op 18 juni 2021; zie ook het arrest van het Hof van Justitie van 16 juli 2020, Facebook Ireland en Schrems, C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559 (Schrems II).

³⁰ Hoofdstuk V, artikelen 44 tot en met 50 van de AVG.

³¹ In dit verband is een verzoek om een prejudiciële beslissing aanhangig bij het Hof: NADA Austria e.a., zaak C-474/24.

bovendien af of bij deze uitzondering voldoende rekening wordt gehouden met het feit dat de openbaarmaking in het belang van de sporter of andere betrokken persoon kan zijn.

35. Het EDPB is ingenomen met punt 14.3.7 van de code, waarin is vastgesteld dat de verplichte openbaarmaking niet vereist is wanneer de sporter of een andere persoon van wie is vastgesteld dat hij of zij een dopingovertreding heeft begaan, minderjarig, een beschermde persoon of een recreatieve sporter is, en dat elke discretionaire openbaarmaking in verhouding moet staan tot de feiten en omstandigheden van de zaak waarbij die personen zijn betrokken.
36. Om ervoor te zorgen dat het juiste evenwicht wordt bereikt tussen de redenen die een zekere mate van transparantie met betrekking tot dopingovertredingen rechtvaardigen en de noodzaak om de grondrechten en belangen van de betrokken persoon te beschermen, beveelt het EDPB echter aan te verduidelijken dat in dit verband onder meer rekening moet worden gehouden met de ernst van de dopingovertreding, het aantal overtredingen, of over de zaak al in de media is bericht, de specifieke situatie van de betrokkene, en de vraag of de sanctie gevolgen heeft voor de resultaten van wedstrijden en de classificatie van sporters. Dezelfde criteria moeten als leidraad dienen voor de besluiten van (n)ado's in de overige gevallen van discretionaire openbaarmaking die bij punt 14.3.1 van de code worden geregeld.

7. Specifieke bewaartermijnen vaststellen, beperkt tot wat nodig is om elk doel te bereiken

37. Het EDPB is ingenomen met het feit dat in de ISDP maximale bewaartermijnen voor (n)ado's zijn vastgesteld. Volgens het beginsel van opslagbeperking uit hoofde van artikel 5, lid 1, punt e), van de AVG moet de bewaring van gegevens nauw verband houden met het (de) welbepaalde en gerechtvaardigde doeleinde(n) van de verwerking. In bijlage A bij de ISDP wordt de vastgestelde bewaartermijn voor elke gegevensreeks echter niet duidelijk aan een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd verwerkingsdoel gekoppeld. Daarom beveelt het EDPB aan dat in de in bijlage A opgesomde modules voor elke betrokken gegevensreeks het (de) overeenkomstige welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinde(n) wordt (worden) vermeld.
38. In tegenstelling tot de formulering van punt 11.2 van de ISDP, moeten (n)ado's altijd een bewaartermijn voor de verwerking van persoonsgegevens vaststellen overeenkomstig artikel 5, lid 1, punt e), van de AVG. **Daarom beveelt het EDPB aan de formulering “waar mogelijk” in dit punt te schrappen.**
39. Het EDPB is ingenomen met het feit dat punt 11.3 van de ISDP ervoor zorgt dat persoonsgegevens worden gewist, vernietigd of geanonimiseerd zodra deze niet langer vereist zijn. Aangezien de betrokken gegevens op het gebied van dopingbestrijding meestal gevoelig zijn, moeten risicobeperkende maatregelen de eerbiediging van de grondrechten en fundamentele vrijheden van de persoon waarborgen. De toelichting bij

de formulering van punt 11.3, zin 3, van de ISDP vereist sterkere redenen voor het bewaren van gevoelige gegevens waarvoor in bijlage A bij de ISDP geen bewaartermijn is vastgesteld³², maar die redenen zijn niet in dat punt zelf gedefinieerd. **Het EDPB beveelt aan om duidelijk regels, rechtsgronden en risicobeperkende maatregelen vast te stellen voor het bewaren van gevoelige gegevens waarvoor in bijlage A bij de ISDP geen bewaartermijn is vastgesteld.**

40. Het EDPB neemt er nota van dat de punten 11.5 en 11.6 van de ISDP voorzien in gegevensopslag na de vastgestelde bewaartermijnen. De uitzonderlijke omstandigheden in punt 11.5.c van de ISDP verwijzen naar “lopende of redelijkerwijs te verwachten dopingovertredingen, onderzoeken of andere gerechtelijke procedures”. Het EDPB merkt op dat de termijn die verwijst naar redelijkerwijs te verwachten dopingovertredingen onduidelijk is en beveelt aan deze termijn te verduidelijken. Deze uitzonderlijke gevallen in punt 11.5.a van de ISDP omvatten een toepasselijk recht dat langere opslag toestaat dan bijlage A bij de ISDP. In het licht van de opvatting dat de code een gemeenschappelijke minimumstandaard moet zijn voor de verwerking van persoonsgegevens met het oog op dopingbestrijding, mag geen andere wetgeving worden toegepast die voorziet in langere opslag.
41. Volgens bijlage A bij de ISDP vormen de vastgestelde bewaartermijnen geen beletsel voor de (n)ado om “van persoonsgegevens ontdane” geregistreerde gegevens gedurende langere perioden te bewaren. **Het EDPB beveelt aan duidelijk aan te geven dat deze verklaring betrekking heeft op geanonimiseerde gegevens.** Met betrekking tot belangrijke nota III beveelt het EDPB aan dat voor het wissen van onvolledige gegevens voor doeleinden op het gebied van gegevenskwaliteit om in overeenstemming te zijn met de beginselen van juistheid van gegevens en integriteit krachtens artikel 5, lid 1, punten d) en f), van de AVG, de woorden “zou moeten” worden vervangen door “moet”.
42. In het algemeen moet worden opgemerkt dat het EDPB van mening is dat de bewaartermijn van tien jaar zeer lang is, rekening houdend met het feit dat persoonsgegevens geolocaties en zelfs gegevens van minderjarigen kunnen omvatten. Het EDPB beveelt aan om de totale maximale bewaartermijn van tien jaar nader te motiveren, waarbij de belangen van de betrokkenen op passende wijze worden afgewogen tegen die van (n)ado’s.
43. De gegevens in module 2 omvatten adressen voor regelmatige activiteiten, overnachtingen en contactgegevens van sporters. Aangezien dit als profilering kan worden aangemerkt, moet de bewaartermijn veel korter zijn dan tien jaar. De bewaring van dergelijke gegevens moet worden beperkt tot de gevallen waarin de persoonsgegevens in de verblijfsgegevens niet langer relevant zijn. Bovendien vereist punt 4.10.13.1 van de IST niet langer dat sporters hun “regelmatige activiteiten” indienen, maar in plaats daarvan alleen hun trainingslocaties en relevante tijdschema’s. Het EDPB juicht deze wijziging toe, maar beveelt aan deze op te nemen in bijlage A bij de ISDP.

³² Zie punt 11.2 van de ISDP.

44. Module 3 voor gegevens over vrijstellingen voor therapeutisch gebruik omvat gezondheidsgegevens. Hoewel de bewaartermijn van twaalf maanden na het verstrijken van de geldigheidsduur voor aanvullende medische gegevens redelijk lijkt, worden certificaten voor vrijstellingen voor therapeutisch gebruik en afwijzingsformulieren tien jaar bewaard, aangezien zij “relevant kunnen zijn voor nieuwe testen of andere onderzoeken”. Met name voor afwijzingsformulieren stelt het EDPB voor dat het WADA de bewaartermijn afstemt op het gespecificeerde doel en beperkt tot wat strikt noodzakelijk is.
45. In module 7 van bijlage A bij de ISDP wordt voor onderzoeksdoosiers een bewaartermijn van tien jaar na afsluiting vastgesteld. Het EDPB plaatst vraagtekens bij de evenredigheid van het bewaren van dergelijke gegevens gedurende tien jaar, met name gezien het feit dat niet elk onderzoek leidt tot de vaststelling van een dopingovertreding. In dergelijke omstandigheden is een standaardbewaartermijn van tien jaar waarschijnlijk onevenredig.
46. Volgens module 8 van bijlage A bij de ISDP worden gegevens over cursussen en data van voorlichtingsactiviteiten bewaard “totdat alle andere bijbehorende gegevens zijn gewist” of de persoon niet langer actief is. Deze definitie van een bewaartermijn is te vaag en moet nader worden gespecificeerd. Dit moet er ook voor zorgen dat de betrokken personen inzicht krijgen in het tijdschema van de gegevensverwerking.
47. In het licht van het bovenstaande beveelt het EDPB aan de bewaartermijnen te herzien, met name gezien de noodzaak van elk gegevenselement met betrekking tot het doel dat elke verwerking rechtvaardigt.

8. Verdere richtsnoeren geven om de toepassing van het beginsel van gegevensbescherming door ontwerp door organisaties te verbeteren

48. Het EDPB is ingenomen met de toepassing van het concept privacy door ontwerp in de ISDP en waardeert het dat aanvullende maatregelen op het gebied van beveiligingscontroles en gegevensminimalisering uitdrukkelijk als voorbeeld worden genoemd. De in punt 5.1 van de ISDP genoemde elementen voldoen echter niet volledig aan de vereisten van artikel 25, lid 1, van de AVG. Het concept van privacy door ontwerp als bedoeld in de AVG vereist dat (n)ado's, die optreden als verwerkingsverantwoordelijken, gegevensbeschermingsmaatregelen opnemen in het ontwerp van hun systemen en processen. Het EDPB merkt op dat de ISDP geen vereisten bevat om dit concept toe te passen. **Het EDPB beveelt derhalve aan om in de ISDP specifieke vereisten op te nemen voor (n)ado's om technische en organisatorische maatregelen uit te voeren ter ondersteuning van het concept van privacy door ontwerp.** Deze aanbeveling zou ook van toepassing kunnen zijn op gegevensverwerkingsactiviteiten die in andere standaarden worden beschreven, zoals het delen van laboratoriumresultaten via ADAMS, zoals beschreven in de ISRM.

9. Verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens

49. Het EDPB merkt op dat de verwerking van persoonsgegevens waarin de code en de ISDP voorzien, een aanzienlijke verwerking inhoudt van wat “gevoelige persoonlijke

informatie” wordt genoemd. Het EDPB merkt op dat de definitie van gevoelige persoonlijke informatie in de ISDP enigszins vergelijkbaar is met die van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG. Het EDPB beveelt aan de definitie van gevoelige persoonsgegevens te wijzigen om deze in overeenstemming te brengen met artikel 9 van de AVG. Het EDPB herhaalt ook dat de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten alleen mag plaatsvinden onder strikte voorwaarden, zoals vereist door artikel 10 van de AVG.

50. Het EDPB is ingenomen met het vereiste in punt 5.3 van de ISDP dat gevoelige persoonlijke informatie moet worden verwerkt overeenkomstig specifieke waarborgen of procedures uit hoofde van de toepasselijke wetgeving inzake privacy en gegevensbescherming. In dit verband merkt het EDPB op dat de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in het algemeen verboden is op grond van de AVG, tenzij een van de afwijkingen uit hoofde van artikel 9, lid 2, van de AVG van toepassing is³³.

51. Het EDPB merkt echter op dat de formulering van punt 5.3 van de ISDP vrij algemeen is en dat gevoelige informatie moet worden verwerkt in overeenstemming met “specifieke waarborgen of procedures” in de ISDP en de toepasselijke wetgeving inzake privacy en gegevensbescherming, zonder dat bepaald wordt in welke precieze waarborgen moet worden voorzien. De genoemde aanvullende beperkingen worden niet beschreven in de ISDP, en in de punten 10.3 of 11.3 lijken bijvoorbeeld geen verdere waarborgen te worden uiteengezet om de beveiliging en beperkte bewaring van dergelijke gegevens te waarborgen.

In punt 7.3 van de ISDP wordt bepaald dat wanneer gevoelige persoonlijke informatie wordt verwerkt op basis van toestemming, de uitdrukkelijke toestemming van de betrokken persoon moet worden verkregen. Het EDPB merkt op dat uitdrukkelijke toestemming in dit verband in overeenstemming is met artikel 9, lid 2, punt a), van de AVG en herhaalt zijn bezorgdheid dat toestemming mogelijk geen passende rechtsgrondslag vormt voor de verwerking van persoonsgegevens (met inbegrip van bijzondere categorieën van persoonsgegevens) in het kader van de code en de ISDP³⁴.

52. **Daarom beveelt het EDPB aan dat de ISDP wordt gewijzigd met betrekking tot de gevoelige aard van de beoogde gegevensverwerking, en dat daarin gespecificeerd wordt welke soorten waarborgen kunnen bijdragen tot de bescherming van bijzondere categorieën van persoonsgegevens overeenkomstig artikel 9, lid 2, artikel 25, lid 1, en artikel 32 van de AVG.**

³³ Zie punt 4.

³⁴ Zie punt 3.

10. De rol verduidelijken van de persoon die is aangewezen als verantwoordelijke voor de naleving van alle toepasselijke wetgeving inzake privacy en gegevensbescherming

53. Het EDPB wijst op het vereiste in punt 4.4 van de ISDP dat “[a]ntidopingorganisaties een persoon [moeten] aanwijzen die verantwoordelijk is voor de naleving van deze internationale standaard en alle toepasselijke wetgeving inzake privacy en gegevensbescherming. Zij zorgen ervoor dat de contactgegevens van de aldus aangewezen persoon overeenkomstig artikel 8 gemakkelijk ter beschikking van personen worden gesteld”.
54. Hoewel het EDPB ingenomen is met de opnemings van een vereiste voor de aanwijzing van een persoon die verantwoordelijk is voor de naleving van de gegevensbescherming binnen (n)ado’s, is het niet duidelijk in hoeverre de rol van de in punt 4.4 van de ISDP bedoelde persoon overeenstemt met die van de functionaris voor gegevensbescherming overeenkomstig de artikelen 38 en 39 van de AVG.
55. In punt 4.4 van de ISDP is bepaald dat de aangewezen persoon “verantwoordelijk is voor de naleving van [...] alle toepasselijke wetgeving inzake privacy en gegevensbescherming”. Het beginsel inzake verantwoordingsplicht van artikel 5, lid 2, van de AVG maakt echter duidelijk dat de verwerkingsverantwoordelijke (in dit geval de (n)ado zelf) verantwoordelijk is voor de naleving en deze kan aantonen. De overeenkomstig de AVG aangewezen functionarissen voor gegevensbescherming moeten in staat zijn hun functies en taken op onafhankelijke wijze uit te voeren, zonder instructies van de verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de uitoefening van die taken. In dit verband kunnen functionarissen voor gegevensbescherming niet op dezelfde wijze als verwerkingsverantwoordelijken aansprakelijk worden gesteld voor de naleving van de AVG, wat voor de aangewezen persoon op grond van artikel 4.4 van de ISDP wel het geval is. Tot slot merkt het EDPB op dat in punt 4.4 niet duidelijk is aan wie de aangewezen persoon verantwoording moet afleggen.
56. Het EDPB merkt op en is ingenomen met het feit dat de verplichting uit hoofde van punt 4.4 van de ISDP om de contactgegevens van de aangewezen persoon ter beschikking van personen te stellen in overeenstemming is met de verplichting van artikel 37, lid 7, van de AVG, met betrekking tot de openbaarmaking van de contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming.
57. Niettegenstaande punt 4.4 van de ISDP moeten (n)ado’s die onder de AVG vallen op de hoogte zijn van hun verplichting om te bepalen of de aanwijzing van een functionaris voor gegevensbescherming verplicht is op grond van de criteria van artikel 38, lid 1, van de AVG. Hoewel de AVG de aanwijzing van een functionaris voor gegevensbescherming in specifieke omstandigheden binnen het toepassingsgebied ervan verplicht stelt, kunnen (n)ado’s die niet onder de AVG vallen een gelijkwaardige persoon aanwijzen om ervoor te zorgen dat de toepasselijke wet- en regelgeving inzake gegevensbescherming en de vereisten van de ISDP worden nageleefd. Deze verantwoordelijke persoon/dit verantwoordelijke team moet over voldoende gezag, middelen en deskundigheid

beschikken om doeltreffend toezicht te houden op privacypraktijken, gegevensbeschermingsrisico's te beheren en als eerste contactpunt voor privacygerelateerde aangelegenheden te fungeren. Zijn verantwoordelijkheden omvatten het toezicht op de naleving, het beheer van privacyprogramma's, het uitvoeren van beoordelingen en, in voorkomend geval, het samenwerken met relevante belanghebbenden en toezichthoudende autoriteiten.

58. **Daarom beveelt het EDPB aan te verduidelijken of de rol van de op grond van punt 4.4 van de ISDP aangewezen persoon gelijkwaardig moet zijn aan die van de functionaris voor gegevensbescherming in het kader van de AVG, en indien dat het geval is, om de rollen met betrekking tot zijn aanwijzing, functie en taken op elkaar af te stemmen. Zonder een dergelijke verduidelijking is het EDPB van mening dat punt 4.4 het risico kan inhouden dat (n)ado's die onder de AVG vallen hun verplichtingen als verwerkingsverantwoordelijke uit hoofde van de artikelen 37 tot en met 39 van de AVG niet zullen nakomen.**

11. De doeltreffendheid van de rechten van betrokkenen waarborgen

59. Het EDPB is ingenomen met de bepalingen van punt 8 van de ISDP met betrekking tot de verstrekking van informatie aan personen. Het EDPB beveelt aan dat in de reikwijdte van de te verstrekken informatie specifiek wordt verwezen naar de verzameling van ruwe informatie en inlichtingen op het gebied van dopingbestrijding, zoals uiteengezet in de ISII.
60. Het EDPB is ingenomen met de bepalingen van punt 12 van de ISDP, op grond waarvan personen het recht hebben van (n)ado's toegang te krijgen tot hun persoonsgegevens en informatie over de wijze waarop deze worden verwerkt, en met de uitvoering van vereisten die (n)ado's in acht moeten nemen om de uitoefening van dergelijke rechten inzake gegevensbescherming mogelijk te maken. Het EDPB merkt echter ook op dat de inhoudelijke eisen van de punten 12.1.c, 12.2, 12.3 en 12.4 van de ISDP in strijd zijn met de rechten van betrokkenen uit hoofde van de AVG.
61. In het bijzonder voorziet de ISSPI in punt 12.1.c in een uitzondering op het recht op het verkrijgen van een kopie van persoonsgegevens wanneer dit "duidelijk in strijd is met de integriteit van het antidopingsysteem of met het vermogen van een antidopingorganisatie om controles zonder vooraankondiging te plannen of uit te voeren of om dopingovertredingen of andere rechtsvorderingen te onderzoeken en vast te stellen". Zoals benadrukt in zijn eerdere correspondentie³⁵ is het EDPB van mening dat de afwijking in bijzonder vage bewoordingen is geformuleerd en op het eerste gezicht niet in overeenstemming met de AVG lijkt te zijn.
62. Daarnaast is in punt 12.2 van de ISDP bepaald dat (n)ado's moeten reageren op een verzoek om toegang van een betrokkene, tenzij dit een onevenredige last vormt voor de (n)ado's. In punt 12.3 is bepaald dat wanneer (n)ado's weigeren natuurlijke personen

³⁵ Brief van de voorzitter van het EDPB aan het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie van 9 oktober 2019 (ref: OUT2019-0035), blz. 8.

toegang te verlenen tot hun persoonsgegevens, de betrokkene “zo snel als praktisch mogelijk” in kennis moet worden gesteld van de redenen voor de afwijzing van het verzoek. Het EDPB wijst op een soortgelijke aanpak als in punt 12.4 van de ISDP, waarbij persoonsgegevens mogelijk niet worden gerectificeerd en gewijzigd indien dit onmogelijk blijkt of onevenredig veel moeite kost. In het licht van het bovenstaande vraagt het EDPB zich af of de rechten van natuurlijke personen met betrekking tot hun persoonsgegevens daadwerkelijk worden gewaarborgd door de ISDP, aangezien de belangen van natuurlijke personen en die van (n)ado's niet voldoende met elkaar in evenwicht lijken te zijn.

63. In dit verband herhaalt het EDPB dat beperkingen van de rechten inzake gegevensbescherming alleen zijn toegestaan indien zij voldoen aan de voorwaarden van artikel 23 van de AVG, op grond waarvan de lidstaten wetgevingsmaatregelen mogen nemen om de reikwijdte van dergelijke rechten te beperken, op voorwaarde dat die beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden van personen onverlet laat en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is.
64. **Daarom beveelt het EDPB aan punt 12 van de ISDP te herzien om in overeenstemming te zijn met de artikelen 12 tot en met 15 van de AVG en de desbetreffende EDPB-richtsnoeren alsook de voorwaarden van artikel 23 van de AVG met betrekking tot mogelijke beperkingen van de rechten van betrokkenen.**
65. **Tot slot herhaalt het EDPB dat de code een recht op verhaal en een recht op vergoeding van de schade die personen hebben geleden als gevolg van een verwerking die onverenigbaar is met de ISPD, moet bevatten³⁶.**

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Anu TALUS)

³⁶ Ibid.